

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 19 октомври 2023 г.
(OR. en)

14434/23
ADD 5

Междуетноститутуционално досие:
2023/0376(COD)

CONSOM 373
MI 877
JUSTCIV 152
COMPET 1016
DIGIT 228
CODEC 1939
IA 264

ПРИДРУЖИТЕЛНО ПИСМО

От:	Генералния секретар на Европейската комисия, подписано от г-жа Martine DEPREZ, директор
Дата на получаване:	17 октомври 2023 г.
До:	Г-жа Thérèse BLANCHET, генерален секретар на Съвета на Европейския съюз
№ док. Ком.:	SWD(2023) 337 final
Относно:	РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО, придружаващ Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на Директива 2013/11/ЕС за алтернативно решаване на потребителски спорове, както и на директиви (ЕС) 2015/2302, (ЕС) 2019/2161 и (ЕС) 2020/1828

Приложено се изпраща на делегациите документ SWD(2023) 337 final.

Приложение: SWD(2023) 337 final

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 17.10.2023 г.
SWD(2023) 337 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО,

придружаващ

**Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА
СЪВЕТА**

**за изменение на Директива 2013/11/ЕС за алтернативно решаване на
потребителски спорове, както и на директиви (ЕС) 2015/2302, (ЕС) 2019/2161 и
(ЕС) 2020/1828**

{COM(2023) 649 final} - {SEC(2023) 347 final} - {SWD(2023) 334 final} -
{SWD(2023) 335 final}

Резюме
Оценка на въздействието на предложението за Директива на Европейския парламент и на Съвета за алтернативно решаване на потребителски спорове.
А. Необходимост от действия
В какво се изразява проблемът и защо той се разглежда на равнището на ЕС?
Целта на тази инициатива е да се преодолеят три основни проблема, установени на равнището на ЕС: 1) Директивата за APC не е подходяща за цифровите пазари, 2) слабо участие на предприятията и потребителите в APC, 3) APC не се използва в достатъчно в трансграничен контекст. Причините за тези проблеми се класифицират в две групи: „мегатенденции и фактори, свързани с пазара“ и „фактори, свързани с принудителното изпълнение“. Първата група обхваща: бърз растеж и повишена концентрация на електронната търговия и онлайн рекламата, увеличаване на трансграничното пазаруване, включително с търговци, намиращи се извън ЕС, потребителски спорове на цифровите пазари, които излизат извън рамките на договорните въпроси, значителен процент на неспазване на законодателството на ЕС за защита на потребителите. Втората група обхваща: пречки пред достъпа до APC (липса на осведоменост и разходи за процедурите) и засилено използване на системи за частно онлайн решаване на спорове (ЧОРС), управлявани от онлайн места за търговия. Последицата от тези проблеми за потребителите са общи годишни загуби в размер на 383 милиона евро.
Какво се очаква да бъде постигнато с инициативата?
Общата цел на тази намеса е да се гарантира правилното функциониране на единния пазар и да се постигне високо равнище на защита на потребителите, като се даде възможност на потребителите и търговците да решават споровете си ефикасно и ефективно, независимо от държавата им по пребиваване или установяване. С настоящата инициатива се цели постигането на следните три конкретни цели: 1) адаптиране на APC към цифровите пазари; 2) увеличаване на участието на потребителите и търговците в APC; 3) засилване на трансграничното APC.
Каква е добавената стойност на действия на равнището на ЕС? (субсидиарност)
Бързото развитие на цифровите пазари, наред с появата на нови бизнес модели и търговски практики, поставя пред потребителите, пазаруващи онлайн, нов набор от предизвикателства. Поради трансграничния характер на цифровите технологии появата на нови видове заплахи засяга потребителите в ЕС, независимо от държавата им по пребиваване, и изисква бърза, последователна и ефективна реакция от страна на публичните органи, чиито действия следва да бъдат ограничени от техните юрисдикции. Без действия на равнището на ЕС има вероятност намесите от страна на държавите да доведат до пропуски в правоприлагането и изкривяване на единния пазар.
Б. Варианти на политиката
Какви са различните варианти за постигане на целите? Има ли предпочитан вариант? Ако няма такъв, каква е причината?

За да имат съществено въздействие, мерките са съгласувано групирани в **четири алтернативни варианта на политиката**, които се различават помежду си по естеството и интензитета на намесата: А) нерегулаторна намеса; Б) изменения на процедурата и географския обхват; В) изменения на материалния обхват с някои допълнителни задължения за търговците (предпочитан вариант); Г) промени в архитектурата с повишена хармонизация.

Предлаганите в рамките на предпочитания вариант мерки са следните: разширяване на географския и материалния обхват на Директивата за АРС, така че да се обхванат всички спорове между търговци и потребители, свързани с нарушение на разпоредбите на ЕС за защита на потребителите; изискване онлайн местата за търговия, предоставящи услуги за ЧОРС, да отговарят на стандартите за качество, които потребителите очакват от сертифицираните структури за АРС със самостоятелно сертифициране; замяна на европейската платформа за ОРС с нови икономически ефективни инструменти за насочване; въвеждане на задължение за отговор за търговците, които получават уведомление за нов потребителски спор от структура за АРС; насърчаване на обединяването на случаи, когато структура за АРС получава подобни случаи; отреждане на нова роля на европейските потребителски центрове за предоставяне на специализирана помощ за АРС при трансгранични жалби; и установяване на механизъм, чрез който — след като извършат самостоятелно сертифициране — търговските органи имат право да създават трансгранични системи за уреждане на спорове.

Какви са позициите на различните заинтересовани страни? Кой подкрепя отделните варианти?

Като цяло заинтересованите страни подкрепят укрепването на рамката на ЕС за АРС и адаптирането ѝ към цифровите пазари, по-специално чрез:

- разширяване на географския и материалния обхват на Директивата за АРС;
- увеличаване на участието на търговците в АРС и осигуряване на принудително изпълнение на резултатите от АРС;
- улесняване на трансграничното АРС;
- въвеждане на гаранции за уязвимите потребители, на които им липсват цифрови умения.

Някои заинтересовани страни (главно потребителски организации) призоваха участието в АРС да стане задължително за търговците, но на тази промяна се противопоставят няколко държави членки, които съзират потенциални конфликти с конституционните си правила относно достъпа до правосъдие.

Засилването на колективното АРС също беше определено като важна цел за преразглеждането. Този механизъм вече съществува в националното законодателство на няколко държави членки, но използването му остава ограничено. Заинтересованите страни призоваха Комисията да предприеме действия за насърчаване на използването на колективно АРС. Същевременно беше подчертано значението на възлагането на прилагането на колективното АРС на държавите членки в съответствие с подхода за минимална хармонизация от директивата.

Като се има предвид, че някои заинтересовани страни първоначално бяха предпазливи по отношение на възможността за прекратяване на платформата за ОРС, Комисията обсъди с тях наличните данни и разгледа опасенията им.

В. Въздействие на предпочитания вариант
Какви са предимствата на предпочитания вариант (ако има такъв; в противен случай — на основните варианти)?
Предпочитаният вариант е ефективен начин за постигане на конкретните цели, като той е и ефикасен, по-специално за потребителите, и гарантира високо равнище на съгласуваност. Вариантът ще донесе обща полза за потребителите под формата на намаляване на загубите с 33 милиона евро годишно. Същото се отнася и за Комисията, като очакваната обща полза е в размер на 500 000 евро годишно за замяната на платформата за ОРС. Вариантът ще донесе обща полза за предприятията в размер на 634 милиона евро годишно (264 милиона евро годишно за намаляване на задълженията за оповестяване на информация + 370 милиона евро годишно за замяна на платформата за ОРС).
Какви са разходите за предпочитания вариант (ако има такъв; в противен случай — за основните варианти)?
Приемането на предпочитания вариант ще доведе до допълнителни периодични разходи за предприятията в размер на 38,6 милиона евро годишно (2,6 милиона евро годишно за задължението за отговор + 25 милиона евро годишно за структури за АРС за допълнителни спорове + 11 милиона евро годишно за привеждане на платформите в съответствие).
Какво е въздействието върху МСП и конкурентоспособността?
По-голямата част от предприятията са МСП, те ще бъдат и основните бенефициери на икономии на разходи, произтичащи от премахването на съществуващите изисквания за информация, свързани както с платформата за ОРС, така и с АРС. Конкурентоспособността на МСП в ЕС ще бъде повлияна положително от този вариант, тъй като спестяванията могат да се използват за повишаване на привлекателността на техните цени и евентуално за насърчаване на иновациите.
Ще има ли значително въздействие върху националните бюджети и администрации?
Не.
Ще има ли други значителни въздействия?
Както предприятията, така и потребителите ще се радват на по-добро равнище на спазване на основните права чрез насърчаване на еднаквите условия на конкуренция и намаляване на вредите за потребителите.
Пропорционалност?
При предпочитания вариант се запазва настоящият подход за минимална хармонизация от директивата и от държавите членки не се изисква да направят АРС задължително. При него конкретните цели се постигат чрез мерки, които не надхвърлят строго необходимото. Въпреки че обхватът на директивата се разширява, за да бъдат отразени новите форми на спорове, възникващи на цифровите пазари, доброволният характер на АРС гарантира, че измененията няма да доведат до несъразмерни разходи за структурите за АРС, националните компетентни органи и предприятията. Пропорционалност се наблюдава и по отношение на мярката за частно онлайн решаване на спорове (ЧОРС). Със съответната мярка в предпочитания вариант — като

се предвиждат механизми за самостоятелно сертифициране за онлайн местата за търговия, за да се покаже, че тяхното ЧОРС отговаря на стандартите за високо качество — не се налага прекомерна тежест за тези търговци. Очаква се задължението за отговор да увеличи участието на предприятията в АРС. Тази мярка ще доведе до известни разходи за предприятията, но въпросните разходи ще бъдат повече от компенсирани от премахването на задълженията за оповестяване на информация за предприятията, които не възнамеряват и не са задължени да участват в ОРС. И накрая, засилването на трансграничното АРС ще бъде постигнато само чрез предоставяне на нова специфична роля на съществуващите европейски потребителски центрове и чрез предоставяне на възможност на търговските органи да създават трансгранични системи за уреждане на спорове.

Г. Последващи действия

Кога ще се извърши преглед на политиката?

Ако избраният вариант на политиката бъде приет, Комисията ще осъществява мониторинг върху прилагането му след неговото приемане. Определен е списък с основни показатели за напредъка в съответствие с целите на мярката на политиката. Тези показатели могат да послужат като основа за нейната оценка, както и като евентуални цели, които да бъдат постигнати седем години след влизането в сила на преразгледаната директива.